

Het Golfspel.

Het is de opening van het nieuwe spel-
reijn van de „Kennemer Golfclub“ —
welke banen men, agaan op den naam,
te zoeken heeft in het hartje van Kenne-
merland, in het wei-bosch-en-duinland van
Velsen, — welke hier aanleiding geeft, het
en en ander mee te deelen over het Golf-
spel.

Doch men heeft zich bij het schrijven
over dit onderwerp sterk te beperken;
want hoe ware niet in lengte en breedte
het te weiden over het verschijnsel, dat de
aangestelling in de Nederlandsche sport-
wereld langzamerhand weer op *golf* gericht
wordt, nademaal toch vermoedelijk ons land
behoudt moet worden als de bakermat
van *kolf*!

Er is hier in schrijfwijze slechts een ver-
schil van *k* en *g*; doch plaatste men de beide
sporten *kolf* en *golf* naast elkaar, dan
ontmoette men wellicht meer punten van
afwijking dan van overeenstemming.

Niettemin heeft men het golfspel te be-
schouwen als een oorspronkelijk Holland-
sche sport. En dus, waar wij bij sport zoo-
wel leentje-buur spelen bij de Engelschen,
daar hebben wij den plicht, ten minste bij
dezen tak van sport ons vaderschap te
kennen gelden!

Derhalve was het een bezoek aan Amster-
dam van den zeer waardigen eere-secretaris
van de „Manchester Golf Club“, den heer
Harry Wood, schrijver van autoriteit van
menig werk op het gebied van zijn
enige en geliefde golfsport, dat ons
open-vraag deed stellen naar oude bronnen,
waaruit met goed recht zou vallen aan te
nemen, dat *golf* en *kolf* oorspronkelijk één
en hetzelfde spel was, zoodat Holland oude-

re papieren zou kunnen vertoonen dan
Schotland.

De eerste officiële berichten over *Golf*
in Engeland dagteekenen van 1457, in welk
jaar men den naam van het spel aantreft
in een Parlementsakte, die het spelen op
den Zondag verbiedt.

Maar in ons land kunnen wij met
trots wijzen op een nog ouder stuk,
n.l. een oorkonde uit den tijd van
Hertog Albrecht van Beieren, een per-
kament dus uit de jaren tusschen 1388
en 1404, waarin deze bewindsman den poor-
ters van het stedekje Den Briel voor-
schrijft: „den bal metter colven te slaen
buten der vesten“; terwijl de overheid van
Naarden ter zelfder tijd de stedelijke or-
donnantie uitgaf, verbiedende: „boeverije
op ten kerck-hove te doen met kolven.“

Na deze eerste geschriften, waarin het
kolfspel met name genoemd wordt, zijn er
talloze gevolgd. Breëro zegt in zijn *Moortje*
(5e bedrijf 5e tooneel): „een goet mans
vrouw een korfbal voor heur hoofd“; de luit-
enant-schrijver Grabner van het Saksen-
Gotha'sche regiment roemde het kolven als
een gezond en plezierig spel, omdat het
meest in de open lucht werd gespeeld; een
andere sportvriend uit die vroegere dagen,
Le Francq van Berkhey, achtte het spel
bovendien leerzaam, omdat het een wis-
kundige oefening gaf door het berekenen
der lijnen, die de bal te beschrijven had;
een onbekend gebleven dichter getuigde:

’t Billiard, de kegels en de kaart

Zijn hij dit spel geen oortje waard,

’t Houd nu gezond, ’t is kunstig, aardig

En ’t geld, dat zij verspeelt, wel waardig.

En zoo wordt deze sport door alle eeuwen
heen geprezen, tot heden toe, nu wij den
voorzitter van de jongste vereeniging „De
Kennemer Golfclub“ het spel den dames-

leden hoorden aanprijzen, wijl het de be-
oefenaarsters slank houdt... en maakt!

Bewijzen genoeg voorhanden, om uit de
stukken aan te toonen, dat het Hollandsche
kolf ouder is dan het Engelsch *golf*.

Doch moeilijker is het, een bewijs te le-
veren, dat beide spelen, die nu zoo veel
verschillen, van huis uit een soortgelijk spel
vormden.

Men zou het wel zeggen.

Uit Schotland toch is het spel door de
Stuarts overgebracht naar Engeland;
maar reeds in de dagen van Jacobus VI
werden zware inkomende rechten geheven
op den invoer van golfballen uit Holland.
En wat het verdere materiaal betreft, we-
ten wij omtrent den slagstok uit een zeld-
zaam boekje, dat geheeten is „De verhan-
deling over het Kolven“ (gedrukt te Am-
sterdam in 1769 bij César Noël Guérin) en
berustende in de bibliotheek van het Kon.
Oudh. Genootschap: „Aangaande het
maakfel van den *Kolf* is men van gedach-
ten dat het eerst maar een Knods zal ge-
weest hebben, ofte eenige Kromhout,
ook Klik, althans voor deze drie benamin-
gen te weten Kolve, Klik-Clava en Knods.
Clava, vind men maar een woord in het
Latijn.“

Het is vooral dit Oud-Hollandsch woord
Klik (*), voor den later genoemden kolf-
stok, dat ons indachtig doet zijn, hoe men
in Engeland tegelijk met het Schotsche spel
ook de „Scotch cleek“ invoerde, en hoe
deze „cleek“ naar den klank wonderveel
overeenkomst heeft met onzen „klik“

Onze Engelsche golf-schrijver Harry
Wood heeft, omdat zijn vermogen hem zulks
veroorlooft, een verzameling aangelegd van
oude klikken en cleeks; en daarbij is het oud-

(*) Vergelijk: klik met verklikken, klik-
spaan.

ste model van Hollandsche makelij; ook
bezit hij eenige bijzonder fraaie — afgaan-
de op de reproducties in zijn laatste boek
Golf — schilderijen van Teniers, Van de
Veldo en Jan Steen, waarbij hij, met dien
eigenaardigen trots van den oudheid-speur-
der, slechts waarde hecht aan de figuren,
omdat onze Oud-Hollandsche meesters zo
schilderden met kolf-attributen in de hand!

Laten wij dus mogen vaststellen, dat het
tegenwoordige wereldverbreide *golf* afkom-
stig is van het goed Hollandsche *kolf*.

Doch welk een uiteen-loopende geschiede-
nis hebben dan niet beide spelen in den
loop der eeuwen beleefd!

Om ons te bepalen tot ons land, werd
kolven het drukst beoefend in de ach-
tiende eeuw; alleen in Amsterdam telde
men toen meer dan 200 banen; maar in de
volgende eeuw verminderde de belangstel-
ling geleidelijk, en in December 1878 ver-
dween de laatste Amsterdamsche kolfbaan
uit de Plantage, van den hoek Parklaan
en Middellaan. Dat het spel in zijn oors-
pronkelijken vorm in de laatste tientallen
jaren weer herleeft is bekend.

Gaan wij nu de verwording van ons Hol-
landsch *kolf* in het ver-Engelschte *golf* na,
dan kan men nergens ontdekken, dat hun
spel het in vroegere jaren ooit tot een der-
gelijke volks-populariteit gebracht heeft
als het gelijkvormige spel bij ons.

Doch in de laatste halve eeuw is dit ver-
anderd.

Ongeveer veertig jaar geleden werd het
spel door de Schotten, die in Engeland resi-
deeren, met nieuw leven beziel. Black-
heath, Wimbledon, Westward Ho en Hov-
lake waren de eerste plaatsen, die met golf-
banen verrijkt werden; daarop volgde het
nu beroemde Bournemouth, waar eenige
Engelsche bankiers door den Schot Tom
Dunn een baan lieten aanleggen. Al dero-

vermaarde links werden ontworpen naar
het in de golfwereld klassieke voorbeeld van
St. Andrews, de stille Schotsche academie-
stad aan de Noordzee, dat altijd gegolden
heeft en zal blijven gelden als de alma mater
voor alle Golflinks ter wereld; — en im-
mers geen werelddeel, waar de Engelsche
sport-invloed zich deed gelden, of er wordt
tegenwoordig *golf* gespeeld!

Doch bij dit Schotsch-Engelsche *golf*
blijkt het groote onderscheid, dat er ont-
staan is tusschen *Kolf*, dat meestal op
overdekte banen, ongeveer met de opperv-
vlakte van een tennisveld, gespeeld wordt,
en dat andere *Golf*, waarvoor men noodig
heeft een groote grasvlakte met zandigen
bodem, waar het gras niet al te weelderig
groeit en na een regenbui spoedig opdroogt,
en dan liefst uitgelegd op een zacht-heu-
velachtig terrein.

Op zulk een vlakte zijn op afstanden van
200 tot 400 meter ijzeren putjes aange-
bracht, die al naar gelang de uitgestrekt-
heid van het terrein 9 of 18 in aantal moe-
ten zijn.

En nu bestaat het golfspel daaruit: met
het minst aantal slagen deze geheele baan
door den met den stok voort-geslagen bal te
doen afleggen, na in een vaste volgorde van
elk putje den bodem bereikt te hebben.

Deze opdracht lijkt eenvoudig; zulk
spel schijnt wel een kolfje naar ieders
hand!

Maar dan moet men het spel zelf spe-
len, ... zich achter den kleinen witten bal
plaatsen, ... de stijl-volle houding aanne-
men, ... den uit de door den caddy ge-
torste tasch met zorg en overleg gekozen,
voor den slag aangewezen club lenig om-
hoog zwaaien, ... den eersten drive
uitvoeren, die den bal, na de slowly
up, dan het timing the ball, en voor-
al het end of the swing, den snellen,

verren en zuiveren drift geeft, die hem
fluitend als een geweerkogel doet wegstui-
ven, met gelijkmatige stijging, voortge-
stuwde als door geheimzinnige schokjes, om
eindelijk, bijna buiten het gezicht, neer te
dalen, en z'n loop nog meters ver over het
korte gras van de green voort te zetten,
in die eenige richting van de vlag, waar
ook de lokkende hole is gelegen.

In Nederland maakte het Engelsche *golf*,
langs een omweg van vijf eeuwen, ongeveer
tweintig jaar geleden, zijn intrede te Cli-
gendaal. Spoedig daarna volgde de oprich-
ting van een golfclub te Doorn, daarna te
Roosendaal en Hilversum, welke laatste
club aan het verhuizen is naar de Laarder
heide bij de Crailloosche brug. De „Oranje
Golfclub“ kreeg haar banen te Schevenin-
gen; de directie van het zeebad Wijk-aan-
Zee zorgde voor een negen hale courses in
het duingras, terwijl op Callantsoog een
particuliere baan door de families Van de
Poll en Del Court werd onderhouden.

En daar is nu sedert kort de baan van
de „Kennemer Golfclub“ dicht bij de halte
Driehuizen aan de spoorlijn Haarlem—Uit-
geest bijgekomen.

Het bestuur, waarvan de bekende sport-
man de heer G. v. d. Vliet voorzitter is,
heeft de zaken dadelijk goed aangepakt;
het terrein, dat geheel uit vlakke weiden
bestaat, is doelmatic uitgezet, de tee's zijn
goed verzorgd, en bovendien is ook die an-
dere tee niet verwaarloosd, omdat *golf*,
hetwelk onder de society-sporten te rang-
schikken valt, een clubgebouw behoeft,
waar men na volbracht spel met het vrije
gezicht op de baan wat rusten kan.

Zoo is in een mooie streek van ons land,
in een levendig sportmilieu de oude, nieu-
we sport weer ingevoerd!

Wij wenschen haar heel!